

TEKIJÄNOIKEUDEN TIEDOTUS- JA VALVONTAKESKUS RY

VUOSIKERTOMUS 1.1.2021–31.12.2021

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry (TTVK) on voittoa tavoittelematon rekisteröity yhdistys, joka tukee jäsenorganisaatioidensa edustamien oikeudenhaltijoiden tekijänoikeuksien valvontaa puuttumalla aktiivisesti piratismiin sekä ehkäisevin keinoin että tekijänoikeuslain täytäntöönpanolla. TTVK tiedottaa ajankohtaisista tekijänoikeuteen, piratismiin ja täytäntöönpanoon liittyvistä asioista, tarjoaa tekijänoikeudellista koulutusta ja neuvontaa sekä tuottaa aiheeseen liittyvää viestintä- ja tiedotusmateriaalia.

Vuonna 2021 TTVK edusti laaja-alaisesti yhteensä 15 suomalaisen luovan alan yhdistyksen ja yrityksen oikeudenhaltijoita Suomessa. Lisäksi yhteistyötä jatkettiin Motion Pictures Associationin (MPA) kanssa. TTVK:n toiminnan kulut katettiin jäsenmaksuilla, joista osa kanavoitiin perinteisesti hyvitysvaroista. Vuosille 2020–2022 päivitetyn toimintastrategian mukaan TTVK:n toiminnan ytimessä on neljä eri osa-aluetta: valvonta, koulutus, viestintä ja tekijänoikeuskasvatus sekä yhteiskunnallinen keskustelu. Strategian mukaisesti luovien sisältöjen luvattomaan käyttöön pyrittiin puuttumaan nopeasti ja tehokkaasti, luvattonta käyttöä ehkäistiin ja lisäksi tiedotettiin tekijänoikeuksista ja ylläpidettiin tekijänoikeuskasvatusaineistoja. Käytännön tasolla toimintaan vaikutti olennaisesti keväällä toteutunut toimitilojen muutto Espoon Keilasatamaan.

Tekijänoikeuksien valvonta

TTVK:n suorittama valvonta kohdistui vuonna 2021 pääosin internet-ympäristöön. TTVK:n tekemillä alasottoilmoituksilla poistettiin YouTube -palvelusta yhteensä 2 145 videota vuoden aikana. Valtaosa poistoista koski kotimaisia av-sisältöjä, mutta joukossa oli myös äänitemusiikkia ja äänikirjoja. Muita poistopyyntöjä ja valvontakirjeitä lähetettiin satojen teosten osalta 283 kappaletta lähes kaikkien TTVK:n jäsenten nimissä. Kirjapiratismia on havaittu edelleen säännöllisesti, ja TTVK laittoikin alasottopyyntöjä vuoden aikana eri alustoille kirja-alan jäsentensä pyynnöstä.

Huhtikuussa saatiin ratkaisu kymmenen vuotta vireillä olleessa siviiliasiassa. Helsingin hovioikeus vahvisti The Pirate Bay -palvelun ylläpitäjänä toimineen henkilön loukanneen kantajina olleiden levy-yhtiöiden lähioikeuksia ja kielsi tätä sakon uhalla toistamasta menettelyä. Lisäksi vastaaja tuomittiin korvaamaan kantajille prosessista aiheutuneet kulut. Tapaus juontaa vuoteen 2011, jolloin Helsingin käräjäoikeus määräsi teleoperaattorin estämään asiakkaidensa pääsy The Pirate Bay -palveluun. Silloin kun piraattipalvelun ylläpitäjät ovat tiedossa, velvoittaa laki aloittamaan oikeustoimet näitä vastaan edellytyksenä keskeyttämismääräyksen voimassa pitämiselle. Lisätietoa asiasta [TTVK:n tiedotteessa](#).

Fyysisen tallennepiratismiin määrä on Suomessa vähäistä. Myös muusta syystä tehtävien kenttätarkastusten määrään vaikutti vuonna 2021 erityisesti koronatilanne ja siitä johtuvat rajoitukset.

Tekijänoikeudellinen tiedotus ja koulutus

TTVK:n tekijänoikeuteen, piratismiin ja täytäntöönpanoon erikoistuneet lakimiehet antoivat ympäri vuoden maksutonta yleistä tekijänoikeusneuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse yli 620 kertaa. TTVK:n henkilöstö myös luennoi tekijänoikeuksista sekä piratismista ja täytäntöönpanosta eri kohderyhmille valtakunnallisesti yhteensä 20 tilaisuudessa. Koulutusta annettiin muun muassa eri oppilaitoksille ja luovalla alalla toimiville ammattiryhmille.

TTVK osallistui vakiintuneeseen tapaan Mediataitoviikolle helmikuussa. Elokuussa 2020 julkaistun Tie tekijänoikeuteen -oppimateriaalin jakelu- ja markkinointisopimusta Nuorten Akatemian kanssa jatkettiin vuodelle 2021. Seppo-alustalle tuotettu digitaalinen oppimateriaali on julkaistu suomeksi ja ruotsiksi ja se on ilmainen kouluille. Vuoden aikana peliä tilattiin runsaasti, ja se on tavoittanut 2 994 nuorta joka puolelta Suomea.

Lokakuussa 2021 teetätettiin Taloustutkimus Oy:llä jälleen perinteinen Tekijänoikeusbarometri, jolla tutkitaan tietoverkkopiratismiin laajuutta Suomessa ja suomalaisten asenteita sitä kohtaan. Barometrin mukaan laittomien piraattipalveluiden käyttäjien määrässä ei ollut tapahtunut merkittävää muutosta koko väestön tasolla viime vuosiin verrattuna. Kuitenkin nuorten ryhmässä (15–24-vuotiaat) piratismi on lisääntynyt huomattavasti. Laajempi katsaus barometrin tuloksiin on julkaistu [TTVK:n verkkosivuilla](#).

Ruotsalaisen Mediavision Ab:n maaliskuussa 2021 toteuttaman tutkimuksen mukaan av-piratismiin määrä oli jatkanut kasvuaan Suomessa. Tutkimuksessa tarkastellaan vuosittain suomalaisten, ruotsalaisten, norjalaisten ja tanskalaisten harjoittamaa elokuvien sekä TV-sarjojen lataamista ja suoratoistoa luvattomista lähteistä. Vuoden 2021 tutkimuksessa tutkittiin erityisesti sitä, mitä sisältöjä luvattomista lähteistä haetaan

ja selvisi, että lähes kolmannes luvatta kulutetuista sisällöistä on kotimaista tuotantoa. Tarkempi analyysi Mediavisionin tuloksista on julkaistu [TTVK:n verkkosivuilla](#).

Yhteiskunnallinen keskustelu

TTVK:lla seurattiin vuoden 2021 aikana aktiivisesti täytäntöönpanoa koskevia EU-hankkeita sekä EUT:n tuomioita ja tiedotettiin niistä jäseniä. Myös EUT:n toiminta jatkui koronan vuoksi hitaampana ja siellä on edelleen vireillä suuri määrä ennakkoratkaisupyyntöjä, joilla on merkitystä myös täytäntöönpanoon.

TTVK lausuu tarvittaessa sen toimialaan kuuluvista lainsäädäntöhankkeista. TTVK:n vuoden 2021 aikana antamat asiantuntijalausunnot koskivat mm. tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla annetun ns. DSM-direktiivin artikla 17 kansallista voimaansaattamista sekä komission digipalvelusäädöstä (Digital Services Act). Työ näiden osalta jatkuu vuoden 2022 aikana.